

دانشگاه پیام نور
دانشکده علوم پایه
پایان نامه
برای دریافت مدرک کارشناسی ارشد
رشته شیمی آلی
گروه شیمی

عنوان پایان نامه:

کاربرد کاتالیزوری WCl_6 در سنتز:
(۱) ۱۴-آریل-۱۴H-دای بنزو [a,z] زانتن
(۲) بنزایمیدازول

دانشجو:

پرستو ارغوانی هادی

استاد راهنما:

پروفسور محمد علی زلفی گل

استاد مشاور:

دکتر رضا آزاد بخت

شهریور ۱۳۹۱

دانشگاه پیام نور

دانشکده علوم پایه

مرکز همدان

پایان نامه

برای دریافت مدرک کارشناسی ارشد

رشته شیمی آلی

گروه شیمی

عنوان پایان نامه:

کاربرد کاتالیزوری WCl_6 در سنتز:

(۱) ۱۴-آریل-۱۴H-دای بنزو [a,j] زانتن

(۲) بنزایمیدازول

دانشجو:

پرستو ارغوانی هادی

استاد راهنما:

پروفسور محمد علی زلفی گل

استاد مشاور:

دکتر رضا آزاد بخت

شهریور ۱۳۹۱

تقدیر و تشکر

سپاس خداوند بی‌همتا که رحمت و بخشندگی خود را از من در تمام مراحل زندگی دریغ ننمود. اکنون که با لطف و عنایت پروردگار، مرحله‌ای دیگر از زندگی ام را پشت سر گذاشته‌ام بر خود لازم می‌دانم از تمام کسانی که در پی نمودن این مرحله مرابری نمودند قدردانی نمایم.

از استاد راهنمای بزرگوارم جناب آقای پروفور زلفی گل که کاستی‌های مرا با صبر فراوان تحمل نمودند و با زحمات بی‌دریغ، تلاش‌های بی‌وقفه و دلسوزانه و راهنمایی‌های ارزشمند ایشان این پروژه به انجام رسید، صمیمانه سپاس گذارم. از استاد مشاورم جناب آقای دکتر آزادبخت که نکات بسیار ارزنده‌ای در جهت غنای پژوهش مطرح نمودند نهایت تشکر و سپاسگذاری را دارم.

از اساتید بزرگوارم جناب آقای پروفور خزایی و دکتر امینی‌نیش که زحمات قرائت و داوری این پایان‌نامه را پذیرفتند نهایت سپاسگذاری را دارم. همچنین از کلیه اساتید که افتخاری که در این دوره تحصیلی از محضر درس ایشان بهره‌مند شدم کمال تشکر را دارم.

تقدیم به همسر و دختر عزیزم:

که با مهربانی و عطفت های سیکرانشان

و با اشتیاق نگاهشان در سراسر زندگانیم، خاطر مرا آرام و عزمم را جزم نمودند.

پاس از پدرم:

منظر بزرگ منی، گذشت و استقامت

تکیه گاه زندگیم، او که کلاش تبسم بخته است،

به پاس دست های خسته اش

پاس از مادرم:

الهم مهربانی و صبر،

که هر چه دارم بعد از خدای، از دعای خیر اوست،

او که شبنم نگاهش بدرقه گر راهم است،

به پاس کیوان سپیدش

پاس از برادرم:

که خلوص رفقارش وصف نپذیراست

و همت والایشان یاری رسان من در انجام این مهم

و اما یارانی که دوره ای شیرین و خاطره انگیز با آنان سپری شد...

دوستان عزیزم (خانم با درخشان پناه، توسلی، موسوی، رستگار پیروسیان، عظیمی، یازی، عسکری،، فرهمند دنیا

داری، دارابی و آقاییان، شیرمردی، مخلصی، سجادی فر، جواهرنشان، خالدیان) که در این مدت همواره از لطف

آنها بهره مندمی شدم، نهایت پاس را دارم.

و در انتها پاس ویژه از آقای دکتر موسوی و آقای خانگی زاده به پاس یاری پر مهرشان

چکیده

موضوع تحقیق: کاربرد کاتالیزوری WCl_6 در سنتز (۱) ۱۴-آریل-۱۴H-دای بنزو [a,j] زانتن (۲) بنزایمیدازول.

هدف: مطالعه WCl_6 به عنوان یک کاتالیزور کارآمد در سنتز ۱۴-آریل-۱۴H-دای بنزو [a,j] زانتن و بنزایمیدازولها به عنوان ترکیبات مفید و بیولوژیک.

روش تحقیق: سنتز ۱۴-آریل-۱۴H-دای بنزو [a,j] زانتن و بنزایمیدازولها، در حضور WCl_6 به عنوان کاتالیزور و در شرایط بدون حلال انجام شد. از مزایای این روش عدم استفاده از حلال در محیط واکنش است که باعث سبز بودن کار است. در ضمن زمان این واکنشها معمولا کوتاه و راندمان کار بالاست. محدودیتهایی چون راندمان کم و زمان بالای واکنش، نیاز به مقادیر بالای کاتالیزور در این روش وجود ندارد.

یافته‌ها: امروزه کاربرد کاتالیزورهای مناسب با کاربری بالا و قابلیت بازیافت کاتالیزور یکی از اهداف مهم شیمی سبز میباشد. بکارگیری WCl_6 در برخی واکنشهای شیمی آلی و بویژه در سنتز ۱۴-آریل-۱۴H-دای بنزو [a,j] زانتن و بنزایمیدازولها کارآمد می باشد.

کلمات کلیدی: ۱۴-آریل-۱۴H-دای بنزو [a,j] زانتن، بنزایمیدازول، شرایط بدون حلال، WCl_6

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل اول: مقدمه و مروری بر کارهای انجام شده

۲	۱- مقدمه و مروری بر کارهای انجام شده.....
۳	۱-۱- دای بنزوانتن ها.....
۴	۱-۱-۲- بررسی سنتز دای بنزوانتن ها به روش حلقه زایی تراکمی β -نفتول با آلدهیدها.....
۱۱	۲-۱- سنتز بنزایمیدازول ها.....
۱۱	۱-۲-۱- مقدمه.....
۱۲	۲-۲-۱- روشهای گوناگون جهت سنتز بنزایمیدازول ها.....
	۱-۲-۲-۱- بررسی روشهای سنتز ۲-آریل-۱-آریل متیل-۱H-بنزایمیدازول ها از طریق تراکم ۱،۲-
۱۲	بنزن دی آمین با آلدهید.....
	۲-۲-۲-۱- استفاده از مایع یونی موثر ۱-متیل ایمیدازولیوم تترافلوربورات جهت سنتز ۲-آریل-
۱۳	۱-آریل متیل-۱H-۱،۳-بنزایمیدازول.....
۱۴	۳-۲-۲-۱- سنتز مشتقات بنزایمیدازول توسط کاتالیزور ایتربیم تریفیلات.....
۱۴	۴-۲-۲-۱- روشی ساده جهت سنتز بنزایمیدازول با استفاده از اکسیدان یدوبنزن دی استات (IBD)....
۱۵	۵-۲-۲-۱- سنتز تک مرحله ای ۲-آریل بنزایمیدازول ها با استفاده از کاتالیزور $(H_4SiW_{12}O_{40})$ ST
۱۶	۶-۲-۲-۱- روشی ساده و موثر جهت سنتز بنزایمیدازول ها با استفاده از HCl/H_2O_2 .....
۱۶	۷-۲-۲-۱- استفاده از میکروویو جهت سنتز بنزایمیدازول در حضور آلومینا متیل سولفونیک اسید
	۸-۲-۲-۱- سنتز مشتقات گوناگون بنزایمیدازول ها با بازده بالا، بدون حلال و بدون کاتالیزور
۱۷	با استفاده از PEG.....
	۹-۲-۲-۱- سنتز ملایم و مناسب ۲-آریل-۱-آریل متیل-۱H-۱،۳-بنزایمیدازول ها با استفاده از
۱۷	کاتالیست قابل بازیافت سیلیکا سولفوریک اسید.....
۱۸	۱۰-۲-۲-۱- سنتز ۲-آریل-۱-آریل متیل-۱H-بنزایمیدازول با گزینش گری بالا و حضور آب.....
۱۸	۱۱-۲-۲-۱- سنتز ۲-آریل-۱-آریل متیل-۱H-بنزایمیدازول توسط $CA-SiO_2$ .....

فصل دوم: کارهای تجربی

۲۱	..... ۱-۲-۱- مقدمه
۲۱	..... ۲-۲-۱- اطلاعات عمومی دستگاه‌ها
۲۱	..... ۳-۲-۱- ورقه‌های TLC
۲۲	..... ۴-۲-۱- مشخصات مواد اولیه مورد استفاده
۲۲	..... ۵-۲-۱- سنتز دای‌بنزوزانتن‌ها در دمای 110°C و بدون حلال
۲۳	..... ۶-۲-۱- سنتز بنزایمیدازول‌ها تحت شرایط بدون حلال و دمای اتاق

فصل سوم: بحث و نتیجه‌گیری

۲۶	..... ۱-۳-۱- مقدمه
۲۷	..... ۲-۳-۱- بررسی سنتز دای‌بنزوزانتن‌ها
۲۷	..... ۱-۲-۳- مکانیزم پیشنهادی برای سنتز دای‌بنزوزانتن‌ها
۳۰	..... ۲-۲-۳- بررسی کلی طیف ترکیبات دای‌بنزوزانتن‌ها
۳۰	..... ۳-۲-۳- بررسی سنتز دای‌بنزوزانتن‌ها
۳۵	..... ۱-۳-۲-۳- بررسی سنتز ترکیب ۱۴-۱ (۴-نیتروفنیل)-۱۴H-دای‌بنزو[a,j]زانتن ۱b
۳۶	..... ۲-۳-۲-۳- بررسی سنتز ترکیب ۱۴-۲ (۳-نیتروفنیل)-۱۴H-دای‌بنزو[a,j]زانتن ۱c
۳۸	..... ۳-۳-۲-۳- بررسی سنتز ترکیب ۱۴-۳ (۲-نیتروفنیل)-۱۴H-دای‌بنزو[a,j]زانتن ۱d
۳۹	..... ۴-۳-۲-۳- بررسی سنتز ترکیب ۱۴-۴ (۴-کلروفنیل)-۱۴H-دای‌بنزو[a,j]زانتن ۱e
۴۰	..... ۵-۳-۲-۳- بررسی سنتز ترکیب ۱۴-۵ (۲-کلروفنیل)-۱۴H-دای‌بنزو[a,j]زانتن ۱g
۴۲	..... ۶-۳-۲-۳- بررسی سنتز ترکیب ۱۴-۶ (۴-برموفنیل)-۱۴H-دای‌بنزو[a,j]زانتن ۱h
۴۳	..... ۷-۳-۲-۳- بررسی سنتز ترکیب ۱۴-۷ (۴-متیل‌فنیل)-۱۴H-دای‌بنزو[a,j]زانتن ۱j
۴۵	..... ۸-۳-۲-۳- بررسی سنتز ترکیب ۱۴-۸ (فنوکسی‌متیل)-۱۴H-دای‌بنزو[a,j]زانتن ۱k
۴۶	..... ۹-۳-۲-۳- بررسی سنتز ترکیب ۴- (۱۴H-دای‌بنزو[a,j]زانتن-۱۴-یل)-N,N-دی‌متیل‌آنیلین ۱m
۴۷	..... ۱۰-۳-۲-۳- بررسی سنتز ترکیب ۱۴-۱۰ (۴-متوکسی‌فنیل)-۱۴H-دای‌بنزو[a,j]زانتن ۱l
۴۸	..... ۳-۳-۱- بنزایمیدازول‌ها
۴۹	..... ۱-۳-۳- مکانیزم پیشنهادی برای سنتز بنزایمیدازول‌ها
۵۰	..... ۲-۳-۳- بررسی سنتز بنزایمیدازول‌ها

۵۲	.....۳-۳-۳- بررسی کلی طیف ترکیبات بنزایمیدازول
۵۳	.....۳-۳-۳-۱- اطلاعات طیفی مربوط به: ۲- فنیل-۱H- بنزایمیدازول ۲a
۵۴	.....۳-۳-۳-۲- اطلاعات طیفی مربوط به: ۲- (۴-متیل فنیل)-۱H- بنزایمیدازول ۲b
۵۵	.....۳-۳-۳-۳- اطلاعات طیفی مربوط به: ۲- (۴-متوکسی فنیل)-۱H- بنزایمیدازول ۲c
۵۷	.....۳-۳-۳-۴- اطلاعات طیفی مربوط به: ۲- (۳-نیترو فنیل)-۱H- بنزایمیدازول ۲d
۵۸	.....۳-۳-۳-۵- اطلاعات طیفی مربوط به: ۲- (۴-نیترو فنیل)-۱H- بنزایمیدازول ۲e
۶۰	.....۳-۳-۳-۶- اطلاعات طیفی مربوط به: ۲- (۲-کلرو فنیل)-۱H- بنزایمیدازول ۲f
۶۱	.....۳-۳-۳-۷- اطلاعات طیفی مربوط به: ۲- (۴-کلرو فنیل)-۱H- بنزایمیدازول ۲g
۶۳	.....۳-۳-۳-۸- اطلاعات طیفی مربوط به: ۲- (۱H- بنزیمیدازول-۲- ایل) فنول ۲j
۶۴	.....۳-۳-۳-۹- اطلاعات طیفی مربوط به: ۳- (۱H- بنزیمیدازول-۲- ایل) فنول ۲h
۶۶	.....۳-۳-۳-۱۰- اطلاعات طیفی مربوط به: ۴- (۱H- بنزیمیدازول-۲- ایل) فنول ۲i
۶۸	..... پیوست ها
۹۸	..... منابع

فهرست جداول

۳۱	..... جدول (۱-۳) بهینه سازی برای انتخاب بهترین کاتالیزور
۳۲	..... جدول (۲-۳) بهینه سازی مقدار کاتالیزور WCl_6
۳۲	..... جدول (۳-۳) سنتز دای بنزوزانتن ها با کاتالیزور WCl_6 در دمای $110^\circ C$ و بدون حلال
۳۵	..... جدول (۴-۳) اطلاعات طیفی ^1H-NMR مربوط به ترکیب ۱b
۳۵	..... جدول (۵-۳) اطلاعات طیفی $^{13}C-NMR$ مربوط به ترکیب ۱b
۳۶	..... جدول (۶-۳) اطلاعات طیفی IR مربوط به ترکیب ۱b
۳۷	..... جدول (۷-۳) اطلاعات طیفی ^1H-NMR مربوط به ترکیب ۱c
۳۷	..... جدول (۸-۳) اطلاعات طیفی $^{13}C-NMR$ مربوط به ترکیب ۱c
۳۷	..... جدول (۹-۳) اطلاعات طیفی IR مربوط به ترکیب ۱c

۳۸	جدول (۱۰-۳) اطلاعات طیفی $^1\text{H-NMR}$ مربوط به ترکیب ۱d
۳۸	جدول (۱۱-۳) اطلاعات طیفی $^{13}\text{C-NMR}$ مربوط به ترکیب ۱d
۳۹	جدول (۱۲-۳) اطلاعات طیفی $^1\text{H-NMR}$ مربوط به ترکیب ۱e
۳۹	جدول (۱۳-۳) اطلاعات طیفی $^{13}\text{C-NMR}$ مربوط به ترکیب ۱e
۴۰	جدول (۱۴-۳) اطلاعات طیفی IR مربوط به ترکیب ۱e
۴۱	جدول (۱۵-۳) اطلاعات طیفی $^1\text{H-NMR}$ مربوط به ترکیب ۱g
۴۱	جدول (۱۶-۳) اطلاعات طیفی $^{13}\text{C-NMR}$ مربوط به ترکیب ۱g
۴۱	جدول (۱۷-۳) اطلاعات طیفی IR مربوط به ترکیب ۱g
۴۲	جدول (۱۸-۳) اطلاعات طیفی $^1\text{H-NMR}$ مربوط به ترکیب ۱h
۴۲	جدول (۱۹-۳) اطلاعات طیفی $^{13}\text{C-NMR}$ مربوط به ترکیب ۱h
۴۳	جدول (۲۰-۳) اطلاعات طیفی IR مربوط به ترکیب ۱h
۴۴	جدول (۲۱-۳) اطلاعات طیفی $^1\text{H-NMR}$ مربوط به ترکیب ۱j
۴۴	جدول (۲۲-۳) اطلاعات طیفی $^{13}\text{C-NMR}$ مربوط به ترکیب ۱j
۴۴	جدول (۲۳-۳) اطلاعات طیفی IR مربوط به ترکیب ۱j
۴۵	جدول (۲۴-۳) اطلاعات طیفی $^1\text{H-NMR}$ مربوط به ترکیب ۱k
۴۵	جدول (۲۵-۳) اطلاعات طیفی $^{13}\text{C-NMR}$ مربوط به ترکیب ۱k
۴۶	جدول (۲۶-۳) اطلاعات طیفی $^1\text{H-NMR}$ مربوط به ترکیب ۱m
۴۶	جدول (۲۷-۳) اطلاعات طیفی $^{13}\text{C-NMR}$ مربوط به ترکیب ۱m
۴۷	جدول (۲۸-۳) اطلاعات طیفی $^1\text{H-NMR}$ مربوط به ترکیب ۱l
۴۷	جدول (۲۹-۳) اطلاعات طیفی $^{13}\text{C-NMR}$ مربوط به ترکیب ۱l
۵۰	جدول (۳۰-۳) بهینه‌سازی برای انتخاب بهترین کاتالیزور
۵۰	جدول (۳۱-۳) بهینه‌سازی مقدار کاتالیزور WCl_6
۵۱	جدول (۳۲-۳) سنتز بنزایمیدازولها با کاتالیزور WCl_6 در دمای 100°C و بدون حلال
۵۳	جدول (۳۳-۳) داده‌های طیفی $^1\text{H-NMR}$ ترکیب ۲a
۵۳	جدول (۳۴-۳) داده‌های طیفی $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب ۲a
۵۴	جدول (۳۵-۳) داده‌های طیفی IR ترکیب ۲a
۵۴	جدول (۳۶-۳) داده‌های طیفی $^1\text{H-NMR}$ ترکیب ۲b

۵۵	جدول (۳۷-۳) داده‌های طیفی $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب ۲b
۵۵	جدول (۳۸-۳) داده‌های طیفی IR ترکیب ۲b
۵۶	جدول (۳۹-۳) داده‌های طیفی $^1\text{H-NMR}$ ترکیب ۲c
۵۶	جدول (۴۰-۳) داده‌های طیفی $^{13}\text{CNMR}$ ترکیب ۲c
۵۶	جدول (۴۱-۳) داده‌های طیفی IR ترکیب ۲c
۵۷	جدول (۴۲-۳) داده‌های طیفی $^1\text{H-NMR}$ ترکیب ۲d
۵۷	جدول (۴۳-۳) داده‌های طیفی $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب ۲d
۵۸	جدول (۴۴-۳) داده‌های طیفی IR ترکیب ۲d
۵۹	جدول (۴۵-۳) داده‌های طیفی $^1\text{H-NMR}$ ترکیب ۲e
۵۹	جدول (۴۶-۳) داده‌های طیفی $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب ۲e
۵۹	جدول (۴۷-۳) داده‌های طیفی IR ترکیب ۲e
۶۰	جدول (۴۸-۳) داده‌های طیفی $^1\text{H-NMR}$ ترکیب ۲f
۶۰	جدول (۴۹-۳) داده‌های طیفی $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب ۲f
۶۱	جدول (۵۰-۳) داده‌های طیفی IR ترکیب ۲f
۶۲	جدول (۵۱-۳) داده‌های طیفی $^1\text{H-NMR}$ ترکیب ۲g
۶۲	جدول (۵۲-۳) داده‌های طیفی $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب ۲g
۶۲	جدول (۵۳-۳) داده‌های طیفی IR ترکیب ۲g
۶۳	جدول (۵۴-۳) داده‌های طیفی $^1\text{H-NMR}$ ترکیب ۲z
۶۳	جدول (۵۵-۳) داده‌های طیفی $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب ۲z
۶۴	جدول (۵۶-۳) داده‌های طیفی IR ترکیب ۲z
۶۵	جدول (۵۷-۳) داده‌های طیفی $^1\text{H-NMR}$ ترکیب ۲h
۶۵	جدول (۵۸-۳) داده‌های طیفی $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب ۲h
۶۵	جدول (۵۹-۳) داده‌های طیفی IR ترکیب ۲h
۶۶	جدول (۶۰-۳) داده‌های طیفی $^1\text{H-NMR}$ ترکیب ۲i
۶۶	جدول (۶۱-۳) داده‌های طیفی $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب ۲i
۶۷	جدول (۶۲-۳) داده‌های طیفی IR ترکیب ۲i

فهرست شکل‌ها

- شکل (۱-۱) سنتز دای‌بنزوزانتن‌ها به‌روش حلقه‌زایی تراکمی β -نفتول با آلدهیدها..... ۴
- شکل (۲-۱) مکانیسم پیشنهادی برای سنتز دای‌بنزوزانتن‌ها به‌روش حلقه‌زایی تراکمی β -نفتول با آلدهیدها..... ۵
- شکل (۳-۱) سنتز دای‌بنزو زانتن‌ها توسط کاتالیزور آمبرلیست-۱۵..... ۵
- شکل (۴-۱) سنتز دای‌بنزوزانتن‌ها در حضور کاتالیزور ید..... ۶
- شکل (۵-۱) سنتز دای‌بنزوزانتن‌ها در حضور مایع یون..... ۶
- شکل (۶-۱) مکانیسم عمل کاتالیزور WET-TCT..... ۷
- شکل (۷-۱) سنتز دای‌بنزوزانتن‌ها در حضور کاتالیزور WET-TCT..... ۸
- شکل (۸-۱) سنتز دای‌بنزوزانتن‌ها در حضور کاتالیزور اسید پرکلرات..... ۸
- شکل (۹-۱) سنتز دای‌بنزوزانتن‌ها در حضور کاتالیزور $\text{BF}_3 \cdot \text{SiO}_2$ ۹
- شکل (۱۰-۱) بررسی سنتز دای‌بنزوزانتن‌ها در حلال‌های متفاوت..... ۹
- شکل (۱۱-۱) سنتز دای‌بنزوزانتن‌ها در حضور P_2O_5 و نیز InCl_3 ..... ۱۰
- شکل (۱۲-۱) سنتز دای‌بنزو زانتن‌ها در شرایط متفاوت..... ۱۰
- شکل (۱۳-۱) سنتز بنزایمیدازول‌ها در حضور سولفامید به‌عنوان یک جامد یونی..... ۱۳
- شکل (۱۴-۱) واکنش تراکم بنزن-۲، ۱-دی‌آمین با آلدهیدها از مایع یونی ۱- متیل‌ایمیدازولیوم تترا-فلوروبورات..... ۱۳
- شکل (۱۵-۱) سنتز مشتقات بنزایمیدازول‌ها در حضور کاتالیزور ایتیریم تریفیلات..... ۱۴
- شکل (۱۶-۱) سنتز بنزایمیدازول‌ها در حضور اکسیدان یدو بنزن‌دی‌استات..... ۱۴
- شکل (۱۷-۱) نمونه‌هایی از سنتز تک مرحله ای ۲-ریل بنزایمیدازول‌ها با استفاده از کاتالیزور $\text{H}_4\text{SiW}_{12}\text{O}_{40}$ STA..... ۱۵
- شکل (۱۸-۱) سنتز بنزایمیدازول‌ها در حضور آب اکسیژنه و اسید کلریدریک..... ۱۶
- شکل (۱۹-۱) سنتز بنزایمیدازول‌ها به‌وسیله مایکروویو..... ۱۶
- شکل (۲۰-۱) سنتز بنزایمیدازول‌ها بدون حضور کاتالیزور..... ۱۷
- شکل (۲۱-۱) سنتز بنزایمیدازول‌ها در حضور کاتالیست قابل باز یافت سیلیکا سولفوریک اسید..... ۱۷

شکل (۱-۲۲)	ستتزر بنزایمیدازولها با انتخاب پذیری بالا و حضور	۱۸
شکل (۱-۲۳)	ستتزر بنزایمیدازولها توسط $CA-SiO_2$	۱۸
شکل (۱-۲۴)	ستتزر بنزایمیدازولها در حضور کاتالیزور اسید استیک و تابش مایکروویو	۱۹
شکل (۳-۱)	ستتزر ۱۴آریل-۱۴H-دای بنزوزانتن کاتالیز شده بوسیله WCl_6	۲۳
شکل (۳-۲)	مکانیزم پیشنهادی برای ستتزر ۱۴-آریل-۱۴H-دای بنزوزانتن کاتالیز شده بوسیله WCl_6	۲۹
شکل (۳-۳)	ستتزر ترکیب ۱۴-(۴-نیترو فنیل)-۱۴H-دای بنزو [a.j] زانتن	۳۵
شکل (۳-۴)	ستتزر ترکیب ۱۴-(۳-نیترو فنیل)-۱۴H-دای بنزو [a.j] زانتن	۳۶
شکل (۳-۵)	ستتزر ترکیب ۱۴-(۲-نیترو فنیل)-۱۴H-دای بنزو [a.j] زانتن	۳۸
شکل (۳-۶)	ستتزر ترکیب ۱۴-(۴-کلرو فنیل)-۱۴H-دای بنزو [a.j] زانتن	۳۹
شکل (۳-۷)	ستتزر ترکیب ۱۴-(۲-کلرو فنیل)-۱۴H-دای بنزو [a.j] زانتن	۴۰
شکل (۳-۸)	ستتزر ترکیب ۱۴-(۴-برمو فنیل)-۱۴H-دای بنزو [a.j] زانتن	۴۲
شکل (۳-۹)	ستتزر ترکیب ۱۴-(۴-متیل فنیل)-۱۴H-دای بنزو [a.j] زانتن	۴۳
شکل (۳-۱۰)	ستتزر ترکیب ۱۴-(فنوکسی متیل)-۱۴H-دای بنزو [a.j] زانتن	۴۵
شکل (۳-۱۱)	ستتزر ترکیب ۴-(۱۴H-دای بنزو [a.j] زانتن-۱۴)N,N-دی متیل	۴۶
شکل (۳-۱۲)	ستتزر ترکیب ۱۴-(۴-متوکسی فنیل)-۱۴H-دای بنزو [a.j] زانتن	۴۷
شکل (۳-۱۳)	ستتزر ۲-آریل-۱H-بنزایمیدازول	۴۸
شکل (۳-۱۴)	مکانیزم پیشنهادی برای ستتزر بنزایمیدازول	۴۹
شکل (۳-۱۵)	ستتزر ترکیب ۲-فنیل-۱H-بنزایمیدازول	۵۳
شکل (۳-۱۶)	ستتزر ترکیب ۲-(۴-متیل فنیل)-۱H-بنزایمیدازول	۵۴
شکل (۳-۱۷)	ستتزر ترکیب ۲-(۴-متوکسی فنیل)-۱H-بنزایمیدازول	۵۵
شکل (۳-۱۸)	ستتزر ترکیب ۲-(۳-نیترو فنیل)-۱H-بنزایمیدازول	۵۷
شکل (۳-۱۹)	ستتزر ترکیب ۲-(۴-نیترو فنیل)-۱H-بنزایمیدازول	۵۸
شکل (۳-۲۰)	ستتزر ترکیب ۲-(۲-کلرو فنیل)-۱H-بنزایمیدازول	۶۰
شکل (۳-۲۱)	ستتزر ترکیب ۲-(۴-کلرو فنیل)-۱H-بنزایمیدازول	۶۱
شکل (۳-۲۲)	ستتزر ترکیب ۲-(۱H-بنزایمیدازول-۲-یل) فنول	۶۳
شکل (۳-۲۳)	ستتزر ترکیب ۳-(۱H-بنزایمیدازول-۲-یل) فنول	۶۴

فهرست پیوست ها

پیوست

۶۹	..... طیف شماره (۱) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۱b) از جدول (۳-۳)
۶۹	..... طیف شماره (۲) طیف $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب (۱b) از جدول (۳-۳)
۷۰	..... طیف شماره (۳) طیف IR ترکیب (۱b) از جدول (۳-۳)
۷۰	..... طیف شماره (۴) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۱c) از جدول (۳-۳)
۷۱	..... طیف شماره (۵) طیف $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب (۱c) از جدول (۳-۳)
۷۱	..... طیف شماره (۶) طیف IR ترکیب (۱c) از جدول (۳-۳)
۷۲	..... طیف شماره (۷) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۱d) از جدول (۳-۳)
۷۲	..... طیف شماره (۸) طیف $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب (۱d) از جدول (۳-۳)
۷۳	..... طیف شماره (۹) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۱e) از جدول (۳-۳)
۷۳	..... طیف شماره (۱۰) طیف $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب (۱e) از جدول (۳-۳)
۷۴	..... طیف شماره (۱۱) طیف IR ترکیب (۱e) از جدول (۳-۳)
۷۴	..... طیف شماره (۱۲) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۱g) از جدول (۳-۳)
۷۵	..... طیف شماره (۱۳) طیف $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب (۱g) از جدول (۳-۳)
۷۵	..... طیف شماره (۱۴) طیف IR ترکیب (۱g) از جدول (۳-۳)
۷۶	..... طیف شماره (۱۵) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۱h) از جدول (۳-۳)
۷۶	..... طیف شماره (۱۶) طیف $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب (۱h) از جدول (۳-۳)
۷۷	..... طیف شماره (۱۷) طیف IR ترکیب (۱h) از جدول (۳-۳)
۷۷	..... طیف شماره (۱۸) طیف IR ترکیب (۱i) از جدول (۳-۳)
۷۸	..... طیف شماره (۱۹) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۱j) از جدول (۳-۳)
۷۸	..... طیف شماره (۲۰) طیف $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب (۱j) از جدول (۳-۳)
۷۹	..... طیف شماره (۲۱) طیف IR ترکیب (۱j) از جدول (۳-۳)
۷۹	..... طیف شماره (۲۲) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۱k) از جدول (۳-۳)
۸۰	..... طیف شماره (۲۳) طیف $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب (۱k) از جدول (۳-۳)
۸۰	..... طیف شماره (۲۴) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۱l) از جدول (۳-۳)

۸۱	طیف شماره (۲۵) طیف $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب (۱۱) از جدول (۳-۳).....
۸۱	طیف شماره (۲۶) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۱m) از جدول (۳-۳).....
۸۲	طیف شماره (۲۷) طیف $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب (۱m) از جدول (۳-۳).....
۸۲	طیف شماره (۲۸) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۲a) از جدول (۳۲-۳).....
۸۳	طیف شماره (۲۹) طیف $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب (۲a) از جدول (۳۲-۳).....
۸۳	طیف شماره (۳۰) طیف IR ترکیب (۲a) از جدول (۳۲-۳).....
۸۴	طیف شماره (۳۱) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۲b) از جدول (۳۲-۳).....
۸۴	طیف شماره (۳۲) طیف $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب (۲b) از جدول (۳۲-۳).....
۸۵	طیف شماره (۳۳) طیف IR ترکیب (۲b) از جدول (۳۲-۳).....
۸۵	طیف شماره (۳۴) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۲c) از جدول (۳۲-۳).....
۸۶	طیف شماره (۳۵) طیف $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب (۲c) از جدول (۳۲-۳).....
۸۶	طیف شماره (۳۶) طیف IR ترکیب (۲c) از جدول (۳۲-۳).....
۸۷	طیف شماره (۳۷) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۲d) از جدول (۳۲-۳).....
۸۷	طیف شماره (۳۸) طیف $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب (۲d) از جدول (۳۲-۳).....
۸۸	طیف شماره (۳۹) طیف IR ترکیب (۲d) از جدول (۳۲-۳).....
۸۸	طیف شماره (۴۰) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۲e) از جدول (۳۲-۳).....
۸۹	طیف شماره (۴۱) طیف $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب (۲e) از جدول (۳۲-۳).....
۸۹	طیف شماره (۴۲) طیف IR ترکیب (۲e) از جدول (۳۲-۳).....
۹۰	طیف شماره (۴۳) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۲f) از جدول (۳۲-۳).....
۹۰	طیف شماره (۴۴) طیف $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب (۲f) از جدول (۳۲-۳).....
۹۱	طیف شماره (۴۵) طیف IR ترکیب (۲f) از جدول (۳۲-۳).....
۹۱	طیف شماره (۴۶) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۲g) از جدول (۳۲-۳).....
۹۲	طیف شماره (۴۷) طیف $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب (۲g) از جدول (۳۲-۳).....
۹۲	طیف شماره (۴۸) طیف IR ترکیب (۲g) از جدول (۳۲-۳).....
۹۳	طیف شماره (۴۹) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۲h) از جدول (۳۲-۳).....
۹۳	طیف شماره (۵۰) طیف $^{13}\text{C-NMR}$ ترکیب (۲h) از جدول (۳۲-۳).....
۹۴	طیف شماره (۵۱) طیف IR ترکیب (۲h) از جدول (۳۲-۳).....
۹۴	طیف شماره (۵۲) طیف $^1\text{H-NMR}$ ترکیب (۲i) از جدول (۳-۳).....

٩٥	طيف شماره (٥٣) طيف $^{13}\text{C-NMR}$ تركيب (٢i) از جدول (٣-٣١).....
٩٥	طيف شماره (٥٤) طيف IR تركيب (٢i) از جدول (٣-٣٢).....
٩٦	طيف شماره (٥٥) طيف $^1\text{H-NMR}$ تركيب (٢j) از جدول (٣-٣٢).....
٩٦	طيف شماره (٥٦) طيف $^{13}\text{C-NMR}$ تركيب (٢j) از جدول (٣-٣٢).....
٩٧	طيف شماره (٥٧) طيف IR تركيب (٢j) از جدول (٣-٣٢).....

مقدمه کلی

آنچه در این پایان نامه مورد توجه قرار گرفته است، سنتز مواد در شرایط بدون حلال و خالص سازی در حلال های سبز می باشد. در عین حال راندمان محصولات باید بالا باشد تا در نهایت، کار از نظر صنعت و اقتصاد ارزش تولید و بهره برداری داشته باشد. در سنتز دای بنزوزانتن ها تلاش کرده ایم تا خالص سازی کاملاً ساده و سبزی داشته باشیم. شرایط تولید بدون حلال انجام گرفته است و خالص سازی نیز با اتانول بوده است. راندمان محصولات نیز در زمان کوتاه واکنش بالا بوده است. در سنتز بنزایمیدازول ها تا کنون روش های سنتز متفاوتی ارائه شده اند که در اکثر موارد از حلال هایی چون استونیتریل استفاده شده که حلالی بسیار سمی است. تلاش ما در این پایان نامه بر ارائه روش هایی کاملاً پاک و ساده استوار است که در عین حال تولید محصولات در کمترین زمان ممکن و بالاترین راندمان انجام گیرد. این پایان نامه در سه فصل گردآوری شده است که فصل اول با عنوان مقدمه و مروری بر کارهای انجام شده، که تمرکز فصل اول بر مرور فعالیت های گذشته در زمینه سنتز زانتن ها و بنزایمیدازول ها می باشد. در فصل دوم به زمینه فعالیت های آزمایشگاهی پرداخته شده است. در فصل سوم، به مکانیزم های پیشنهادی برای سنتز زانتن ها و بنزایمیدازولها پرداخته شده است.

فصل اول:

مقدمه و مروری بر کارهای انجام شده

۱- مقدمه و مروری بر کارهای انجام شده

در سیستم هموسیکل، اگر به جای یک یا چند اتم کربن، اتم یا اتم‌های دیگر مانند نیتروژن، گوگرد یا اکسیژن قرار بگیرد، یک سیستم هتروسیکل به دست می‌آید. ترکیبات مختلف هتروسیکل بستگی به اندازه حلقه و نوع اتم‌های موجود متفاوت هستند. طبقه‌بندی هتروسیکل‌ها بر اساس نوع اتم بکاررفته و میزان خصلت آروماتیکی صورت می‌گیرد.

هتروسیکل‌ها به عنوان ترکیباتی ضروری برای توسعه علوم و تکنولوژی کاربردهای متعددی در زمینه‌های الکترونیک، ارتباطات و تکنولوژی هوا فضا دارند، به عنوان مثال خواص مواد آلی الکترواکتیو با ساختار هتروسیکلی در الکترونیک به صورتی می‌باشند که از آنها به عنوان رساناها، ابررساناها، شبه رساناها، باتری‌ها، ترانزیستورها، حسگرها و دیودهای نشر نور (LED) استفاده می‌کنند [۱].

هدف اصلی اکثر پروژه‌های تحقیقاتی سنتز ترکیبات جدیدی از موادی است که خواص بیولوژیکی و دارویی دارند. بنابراین ترکیبات هتروسیکل که در ساختارشان نیتروژن دارند، به دلیل اینکه مقالات متعددی از کاربرد آنها، به عنوان مواد دارویی گزارش کرده‌اند بسیار مورد توجه می‌باشند [۲].